

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Til Den norske kirkes bispedømmer
v/stiftsdirektørene

Dato: 23.04.2010

Vår ref: 05/435-72 NHA

Deres ref:

Det regionale samarbeidet i Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM)

Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM) ble sist evaluert i 2006 (jfr. rapport om evaluering av misjonskonsulentstillingene 13.03.06). I følge SMMs strategiplan skal en ny gjennomgang av SMM-strukturen gjennomføres i perioden 2008-10. En slik gjennomgang er blitt aktualisert ved at Normisjon Østfold har trukket seg fra det regionale samarbeidet i Borg bispedømme, og dette medfører behov for en del prinsipielle avklaringer. SMM-styret skal til høsten behandle eventuelle strukturendringer i det regionale samarbeidet, og som et ledd i forberedelsen til dette må hver av de syv partene gjøre seg opp en mening om hvorledes samarbeidet fungerer fra deres ståsted.

Derfor ønsker vi fra Dnk sentralt at bispedømmene gir oss en tilbakemelding på spørsmålene under, slik at vi kan bringe deres erfaringer og synspunkter videre inn i SMM-styret.

Målet med en ny gjennomtenkning av SMM-samarbeidet er å videreutvikle og tydeliggjøre det så vi i enda større grad kan nå vårt felles mål om misjonerende menigheter. SMMs visjon uttrykket det slik:

Som kirke og organisasjoner
vil vi samhandle
for å **skape misjonerende menigheter**
hvor evangeliets kraft får inspirere og utruste menigheten
til å dele troen
gjennom nærvær, handling og ord,
lokalt og globalt.

(jfr. SMMs vedtekter, se under dokumenter på www.menighetogmisjon.no)

Spørsmål til Bispedømmerådene:

1. Hvordan synes dere nåværende modell med misjonskonsulenter og regionale SMM-råd fungerer?

- Bør man opprettholde samarbeidet om stillingene? (Tanker om arbeidsgiverforhold, styring, økonomi etc.)
- Hvilken betydning har det for samarbeidet at disse stillingene er felles?

- Ønsker dere å videreutvikle eksisterende modell, eller ser dere for dere en annen og bedre modell? I så fall hvilken?
 - Hvis en eller flere av partene vil trekke seg fra det regionale samarbeidet, vil da BDR kunne kompensere sitt økonomiske bidrag for å beholde misjonskonsulentstillingen/stillingsstørrelsen?
- 2. Hvordan er forholdet mellom det valgte BDR og SMM?**
- Hvordan er synliggjøringen av SMM i planer og rapporter?
 - Hvordan fungerer kontakten mellom bispedømmerådet og misjonskonsulenten – har dere tanker om hvorledes den om ønskelig kan styrkes?
- 3. Hvordan er kontakten mellom menighetene og SMM med særlig henblikk på:**
- Misjonskonsulentenes rolle
 - Det regionale SMM-råd
 - Finnes det statistikk på antall besøk eller andre kontaktpunkter med menigheter/menighetsråd/stab/prester/proster etc.?
 - Har dere tanker om hvordan kontakten mellom menigheter og misjonsorganisasjoner kan videreutvikles gjennom SMM?

For å kunne ha med oss en kvalifisert mening til behandlingen av dette i SMM-møtet 10. sept., ber vi om svar på dette innen 15. august

Dersom dere har spørsmål, ber vi dere ta kontakt med Knut Hallen i Mellomkirkelig råd (knut.hallen@kirken.no, tlf. 23 08 12 75).

Vedlagt er et notat fra styreleder i SMM som sier noe mer de aktuelle problemstillinger. Vi ber om at det behandles som et internt arbeidsnotat.

Med vennlig hilsen

Berit Hagen Agøy
generalsekretær

Vedlegg

VEDLEGG:

INTERNT NOTAT: SMM's regionale struktur

Av styreleder Rolf Gunnar Heitmann til SMM-styremøtet 23.03.2010

1. Bakgrunn

I sitt møte 03.12.2009 fattet SMM følgende vedtak:

1. SMM har drøftet strategi og struktur for det regionale arbeidet og ber AU utarbeide et forslag til saksdokument basert på samtalen i SMM, som presenteres for SMMs partnerorganisasjoner. SMM vil komme tilbake til saken i sitt neste møte.
2. SMM har drøftet situasjonen i Borg bispedømme som følge av at en av partnerorganisasjonene trekker seg fra samarbeidet. SMM anser det som et regionalt ansvar å finne en løsning på situasjonen som har oppstått.

Et **utvidet AU** drøftet den videre prosessen i et møte 15.01.2010. Daglig leder ble bedt om å utarbeide et forslag til "høringsdokument" til bruk for partene i deres interne evaluering og forberedelse med sikte på endelig avklaring i SMM 11. juni 2010. "Utkast til notat – Strukturgjennomgang i SMM" ble sendt til partene 24.02.2010 med anmodning om innspill.

Det er kommet flere innspill og kommentarer.

SMM AU drøftet saken igjen i møte 10.03.2010, og fant at notatet var et godt utgangspunkt for videre samtale i SMM, men ikke tjenlig som offisielt "høringsdokument". Ettersom partenes behov for intern evaluering er noe ulik, fant AU det mest hensiktsmessig at den enkelte part i SMM selv velger hvordan saken videre skal behandles i egen organisasjon, men at SMM tydelig angir de aktuelle problemstillinger. Daglig leders oppsummerende notat og spørsmålsstillinger vil derfor være et viktig bakgrunnsmateriale for den videre samtale og beslutningsprosess i SMM.

2. Målsetting og visjon

Ifølge **SMMs vedtekter § 1** er det SMMs formål å styrke misjonsengasjementet i Den norske kirkes menigheter.

Formålet skal virkeliggjøres gjennom samarbeid mellom misjonsorganisasjonene og de kirkelige organer sentralt, regionalt og lokalt.

I **SMMs innstilling til Kirkemøtet 2000** ble formålet uttrykt på følgende måte:

Som kirke og organisasjoner vil vi samhandle for å skape misjonerende menigheter hvor evangeliets kraft får inspirere og utruste menigheten til å dele troen gjennom nærvær, handling og ord, lokalt og globalt.

I **SMMs grunnlagsdokument "Menighet og Misjon"** er ønsket om og målsettingen med regionalt samarbeid beskrevet på følgende måte:

Det bør opprettes et organisert samarbeid i hvert bispedømme med representasjon fra bispedømmerådet og de samarbeidende misjonsorganisasjoner med sikte på:

- a. å fremme fellestiltak i bispedømmet, basert på egne initiativ eller tilpasse forslag fra SMM til bispedømmets egenart og tradisjoner
- b. ta et særskilt ansvar for å informere om misjonstiltak og spre materiell til menighetene
- c. være rådgivende organ der bispedømmerådet vedtar å ansette misjonskonsulent alene eller i samarbeid med de misjonsorganisasjoner som ønsker å være med på en slik ordning .
- d. styrke misjonsengasjementet i menigheter der det ikke finnes foreningsliv eller annen organisert virksomhet som arbeider for misjon
- e. bidra til å samordne organisasjonenes tiltak overfor menighetene
- f. koordinere bispedømmenes misjonsengasjement og økumenisk engasjement og utveksling

2. Felles forståelse

På denne bakgrunn har det vært en felles forståelse i SMM om følgende:

- Etablering av regionale SMM-utvalg i alle bispedømmer og med representasjon av alle parter. I enkelte bispedømmer er det gjort unntak både når det gjelder etablering (Hamar) og representasjon
- Opprettelse av felles regionale stillinger. Regional ansettelse og eierskap.
- Veiledende retningslinjer for misjonskonsulentenes arbeid og prioriteringer
- Økonomisk fordelingsnøkkel mellom partene sentralt som grunnlag også for regional fordeling
- Respekt for den enkelte parts selvforståelse og integritet

3. Felles utfordringer

I den videre prosessen er det viktig å fastholde en felles forståelse og visjon for SMM, både sentralt og regionalt. Bare på den basis vil det kunne utarbeides en felles strategi.

I den prosessen og samtalen som har vært ført internt i SMM er det identifisert følgende utfordringer knyttet til det regionale samarbeidet.

Forventninger og målsetting

Både i formålet og senere strategiplaner er det uttalt flere målsettinger med samarbeidet. Samtidig ligger det en forventning om at målsettingen om et styrket engasjement i menighetene for misjon bør materialiseres i økte økonomiske bidrag til misjon. Det er reist spørsmål ved hvilke suksessfaktorer eller målintikatorer vi har ut over de økonomiske for å vurdere det regionale arbeidet i forhold til målsetting.

Investering og avkastning

Det er reist spørsmål ved om de investeringer som gjøres, både økonomisk og gjennom personell, gir den forventede avkastning. Kan økonomiske midler, særlig lønnsmidler, og øvrige ressurser brukes mer effektivt med sikte på å oppnå bedre resultat? Er lønnede stillinger viktig for å oppnå resultat, eller kan det tenkes alternative investeringer/-ressursbruk?

Ressursfordeling og stillingssamarbeid

Misjonskonsulentstillingene er omgjort fra prosjektstillinger til faste stillinger, og styrt og finansiert gjennom de regionale utvalgene/felles avtale mellom partene regionalt. Det formelle og juridiske arbeidsgiveransvar ligger hos bispedømmerådet. De fleste parter i SMM opplever en vanskelig økonomisk situasjon, der ansettelsesstopp og nedbemanning er konsekvenser. Er konsulentstillingene fredet i slike prosesser fordi de er knyttet opp til samarbeidsavtaler? Hva skjer dersom en av partene av økonomiske grunner må trekke seg fra samarbeidet eller OVF-støtte til lønnsmidler opphører? Er det ønskelig med sentralisering av stillinger når det gjelder plassering, styring og finansiering?

Organisering og fleksibilitet

Det er en forventning om at alle parter i SMM deltar i og bidrar til det regionale arbeidet. Det er gjort noen unntak der en part ikke har hatt regionale ressurser. I slike tilfeller er dette blitt kompensert gjennom økonomisk investering på andre måter. Partenes ulikheter når det gjelder størrelse, struktur og ressurser vanskeliggjør en enhetlig regional struktur. Videre kan forholdet mellom ansatte (profesjonalitet) og frivillige medføre ubalanse i de regionale utvalgene. En større grad av regional fleksibilitet når det gjelder deltakelse, struktur og arbeidsform vil også få økonomiske og administrative konsekvenser. Organisasjoner som er med i SMM sentralt, men ikke regionalt, vil sannsynligvis likevel profitere på det regionale arbeidet uten at de er med å bære økonomisk ansvar.

Teologi og samarbeid

Den teologiske pluralisme og splittelse i Den norske kirke vanskeliggjør både teologisk og praktisk samarbeid. Det vil være en viktig utfordring hvordan samarbeid om en felles visjon for styrket misjonsengasjement i lokalmenigheter kan sammenholdes med at samarbeid med biskoper eller bispedømmeråd ansees som umulig ut fra den enkelte parts selvforståelse og integritet.

De regionale utvalgenes mandat

De regionale utvalgene fungerer ulikt, og det har også vært ulik tilbakemelding på motivasjonen til deltakelse. Medfører dette at utvalgenes mandat bør defineres tydeligere? Vil dette bryte med det lokale eierskap og en nødvendig fleksibilitet?

Forpliktelse og forutsigbarhet

Samarbeid bygger på gjensidig lojalitet og forpliktelse. Særlig når et samarbeid innebærer økonomisk ansvar og forpliktelse, bør samarbeidet formaliseres. Ettersom de regionale utvalgene også har personalansvar bør det utarbeides skriftlige avtaler som inneholder partenes forpliktelser. SMM bør ta initiativ til slike avtaler.

4. Modeller

SMM har tidligere drøftet alternative modeller for videre regionalt samarbeid. Det er ikke tatt stilling til alternative modeller i dette dokumentet, med de bør utarbeides på bakgrunn av synspunkt og svar partene gir på det regionale samarbeidets utfordringer.

